

ARREST VAN HET HOF

11 februari 2003 *

In de gevoegde zaken C-187/01 en C-385/01,

betreffende verzoeken aan het Hof krachtens artikel 35 EU van respectievelijk het Oberlandesgericht Köln (Duitsland) en de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne (België), in de aldaar dienende strafzaken tegen

Hüseyin Gözütok (C-187/01)

en

Klaus Brügge (C-385/01),

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 54 van de Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (PB 2000, L 239, blz. 19), ondertekend te Schengen (Luxemburg) op 19 juni 1990,

* Procestalen: Duits en Nederlands.

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: G. C. Rodríguez Iglesias, president, J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen (rapporteur) en C. W. A. Timmermans, kamerpresidenten, C. Gulmann, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr en J. N. Cunha Rodrigues, rechters,

advocaat-generaal: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur,

gelet op de schriftelijke opmerkingen ingediend door:

- H. Gözütok, vertegenwoordigd door N. Hack, Rechtsanwalt (C-187/01),
- de Duitse regering, vertegenwoordigd door W.-D. Plessing als gemachtigde (C-187/01 en C-385/01),
- de Belgische regering, vertegenwoordigd door A. Snoecx als gemachtigde (C-385/01),
- de Franse regering, vertegenwoordigd door R. Abraham en G. de Bergues alsmede door C. Isidoro als gemachtigden (C-187/01),
- de Nederlandse regering, vertegenwoordigd door H. G. Sevenster als gemachtigde (C-187/01 en C-385/01),

— de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door W. Bogensberger en C. Ladenburger (C-187/01) alsmede door W. Bogensberger en R. Troosters (C-385/01) als gemachtigden,

gezien het rapport ter terechtzitting,

gehoord de mondelinge opmerkingen van H. Gözütok, vertegenwoordigd door N. Hack; de Duitse regering, vertegenwoordigd door A. Dittrich als gemachtigde; de Belgische regering, vertegenwoordigd door A. Snoecx alsmede door J. Devadder en W. Detavernier als gemachtigden; de Franse regering, vertegenwoordigd door R. Abraham; de Italiaanse regering, vertegenwoordigd door G. Aiello, avvocato dello Stato; de Nederlandse regering, vertegenwoordigd door C. Wissels als gemachtigde, en de Commissie, vertegenwoordigd door W. Bogensberger en R. Troosters, ter terechtzitting van 9 juli 2002,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 19 september 2002,

het navolgende

Arrest

- 1 Bij beschikkingen van 30 maart en 4 mei 2001, ingekomen bij het Hof op respectievelijk 30 april en 8 oktober daaraanvolgend, hebben het Oberlandesgericht Köln (C-187/01) en de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne

(C-385/01) krachtens artikel 35 EU elk een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van artikel 54 van de Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (PB 2000, L 239, blz. 19) (Schengen-uitvoeringsovereenkomst; hierna: „SUO”), ondertekend te Schengen (Luxemburg) op 19 juni 1990.

- 2 Die vragen zijn gerezen in twee strafprocedures, waarvan de eerste in Duitsland aanhangig is tegen H. Gözütok en de tweede in België tegen K. Brügge, ter zake van door verdachten in respectievelijk Nederland en België begane strafbare feiten, ofschoon de procedures die tegen de twee verdachten in een andere lidstaat waren ingeleid voor dezelfde feiten, definitief zijn gesloten nadat verdachten een bepaalde geldsom hadden betaald die het openbaar ministerie in het kader van een procedure tot beëindiging van de strafvervolgning had vastgesteld.

Rechtskader

- 3 Volgens artikel 1 van het Protocol tot opnemning van het Schengen-acquis in het kader van de Europese Unie, dat bij het Verdrag van Amsterdam aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap is gehecht (hierna: „protocol”), worden dertien lidstaten van de Europese Unie, waaronder het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland en het Koninkrijk der Nederlanden, gemachtigd onderling een nauwere samenwerking aan te gaan binnen de werkingssfeer van het Schengen-acquis, zoals omschreven in de bijlage bij dit protocol.

- 4 Van het aldus omschreven Schengen-acquis maken onder meer deel uit het op 14 juni 1985 te Schengen ondertekende Akkoord tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, van de Bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (PB 2000, L 239, blz. 13; hierna: „Schengen-akkoord”) en de SUO.
- 5 Het Schengen-akkoord en de SUO beogen „de controles aan de gemeenschappelijke grenzen op het verkeer van personen af te schaffen [...]” (tweede alinea van de aanhef van de SUO), met dien verstande dat „de steeds hechtere banden tussen de volkeren van de lidstaten van de Europese Gemeenschappen hun uitdrukking moeten vinden in het vrij overschrijden van de binnengrenzen door alle onderdanen van de lidstaten [...]” (eerste alinea van de aanhef van het Schengen-akkoord). Overeenkomstig de eerste alinea van de aanhef van het protocol is het Schengen-acquis erop gericht „de Europese integratie te bevorderen en met name de Europese Unie in staat te stellen zich sneller te ontwikkelen tot een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid”. Luidens artikel 2, eerste alinea, vierde streepje, EU behoren de handhaving en de ontwikkeling van een dergelijke ruimte, waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is, tot de doelstellingen van de Europese Unie.
- 6 Volgens artikel 2, lid 1, eerste alinea, van het protocol is vanaf de datum van inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam, het Schengen-acquis met onmiddellijke ingang van toepassing op de dertien in artikel 1 van dit protocol genoemde lidstaten.
- 7 Overeenkomstig artikel 2, lid 1, tweede alinea, tweede volzin, van het protocol heeft de Raad op 20 mei 1999 besluit 1999/436/EG aangenomen tot vaststelling, in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het Verdrag betreffende de Europese Unie, van de rechtsgrondslagen van elk van de bepalingen of besluiten die het Schengen-acquis vormen (PB L 176, blz. 17). Blijkens artikel 2 van dit besluit, in samenhang met bijlage A ervan, heeft de Raad de artikelen 34 EU en 31 EU, die

deel uitmaken van titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie, „Bepalingen inzake politie en justitiële samenwerking in strafzaken”, als rechtsgrondslag van de artikelen 54 tot en met 58 SUO aangewezen.

De artikelen 54 tot en met 58 SUO vormen hoofdstuk 3, „Toepassing van het beginsel ne bis in idem”, van titel III, „Politie en veiligheid”. Zij luiden als volgt:

„Artikel 54

Een persoon die bij onherroepelijk vonnis door een overeenkomstsluitende partij is berecht, kan door een andere overeenkomstsluitende partij niet worden vervolgd ter zake van dezelfde feiten, op voorwaarde dat ingeval een straf of maatregel is opgelegd, deze reeds is ondergaan of daadwerkelijk ten uitvoer wordt gelegd, dan wel op grond van de wetten van de veroordelende overeenkomstsluitende partij niet meer ten uitvoer gelegd kan worden.

Artikel 55

1. Een overeenkomstsluitende partij kan op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van deze overeenkomst verklaren dat zij in één of meer van de volgende gevallen niet door artikel 54 is gebonden:

- a) indien de feiten op grond waarvan in het buitenland vonnis werd gewezen zich geheel of gedeeltelijk op haar eigen grondgebied hebben afgespeeld; in het laatste geval is deze uitzondering niet van toepassing indien de feiten zich gedeeltelijk hebben afgespeeld op het grondgebied van de overeenkomstsluitende partij waarin het vonnis werd gewezen;

- b) indien de feiten op grond waarvan in het buitenland vonnis werd gewezen een inbreuk vormen op de veiligheid van de staat of andere even wezenlijke belangen van deze overeenkomstsluitende partij;

- c) indien de feiten op grond waarvan in het buitenland vonnis werd gewezen, zijn begaan door een ambtenaar van deze overeenkomstsluitende partij in strijd met zijn ambtsplichten.

2. Een overeenkomstsluitende partij die een dergelijke verklaring aflegt met betrekking tot één van de in lid 1, sub b, genoemde uitzonderingen, dient de soort van inbreuken aan te geven waarop dergelijke uitzonderingen van toepassing kunnen zijn.

3. Een overeenkomstsluitende partij kan te allen tijde een dergelijke verklaring met betrekking tot één of meer van de in lid 1 genoemde uitzonderingen intrekken.

4. Uitzonderingen ten aanzien waarvan een verklaring uit hoofde van lid 1 is afgelegd, zijn niet van toepassing wanneer de betrokken overeenkomstsluitende partij ter zake van dezelfde feiten de andere overeenkomstsluitende partij om vervolging heeft verzocht of heeft ingestemd met de uitlevering van de betrokken persoon.

[...]

Artikel 58

Bovenstaande bepalingen vormen geen beletsel voor de toepassing van verdergaande nationale bepalingen inzake de regel ne bis in idem in geval van buitenlandse rechterlijke beslissingen.”

De hoofdzaken en de prejudiciële vragen

Zaak C-187/01

9 Gözütok is een Turks onderdaan die al enkele jaren in Nederland woont. Hij beheert in de gemeente Heerlen een snackbar genaamd „Coffee- and Teahouse Schorpioen”.

10 In het kader van twee huiszoeken in dit etablissement op 12 januari en 11 februari 1996 heeft de Nederlandse politie 1 kg hasjiesj, 1,5 kg marihuana en 41 hasjiesjsigaretten respectievelijk 56 g hasjiesj, 200 g marihuana en 10 hasjiesjsigaretten aangetroffen en in beslag genomen.

11 Blijkens het dossier is de strafvervolgning die tegen Gözütok in Nederland was ingesteld ter zake van de beslagleggingen op 12 januari en 11 februari 1996 beëindigd nadat verdachte de transactievoorstellen van het openbaar ministerie had aanvaard en de in het kader daarvan door het ministerie gevorderde bedragen van respectievelijk 3 000 NLG en 750 NLG had voldaan.

12 Dienaangaande bepaalt artikel 74, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht:

„De officier van justitie kan voor de aanvang van de terechtzitting een of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolgning wegens misdrijven, met uitzondering van die waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van meer dan zes jaar, en wegens overtreding. Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering.”

13 Als voorwaarde kan worden gesteld betaling aan de staat van een geldsom, te bepalen op ten minste 5 NLG en ten hoogste het maximum van de geldboete die voor het feit kan worden opgelegd.

14 De aandacht van de Duitse autoriteiten werd op de persoon van Gözütok gevestigd door een Duitse bank, die op 31 januari 1996 meedeelde dat betrokkene zijn bankrekening voor aanzienlijke bedragen gebruikte.

- 15 Nadat de Duitse politie bij de Nederlandse autoriteiten informatie had ingewonnen over de activiteiten van Gözütok, werd deze op 15 maart 1996 in Duitsland gearresteerd. Op 1 juli 1996 stelde de Staatsanwaltschaft Aachen (openbaar ministerie te Aken) (Duitsland) tegen Gözütok strafvervolging in wegens het feit dat hij in Nederland tussen 12 januari en 11 februari 1996 in ten minste twee gevallen verdovende middelen had verhandeld en dat het daarbij in één geval om niet geringe hoeveelheden ging.
- 16 Op 13 januari 1997 veroordeelde het Amtsgericht Aachen (Duitsland) Gözütok tot een totale vrijheidsstraf van één jaar en vijf maanden, waarvan de uitvoering voorwaardelijk werd opgeschort.
- 17 Nadat zowel Gözütok als het openbaar ministerie van dat vonnis in hoger beroep waren gegaan, heeft het Landgericht Aachen (Duitsland) bij beschikking van 27 augustus 1997 de strafprocedure tegen Gözütok beëindigd, onder meer op grond dat overeenkomstig artikel 54 SUO de definitieve stopzetting van de strafvervolging door de Nederlandse autoriteiten bindend was voor de Duitse strafvervolgingsautoriteiten. Volgens het Landgericht is de strafvervolging beëindigd in het kader van een door het openbaar ministerie voorgestelde transactie, een procedure naar Nederlands recht die gelijkstaat met een definitieve veroordeling („rechtskräftige Verurteilung”) in de zin van de Duitse versie van de SUO, ofschoon een dergelijke transactie noch de deelneming van een rechter omvat noch de vorm heeft van een vonnis.
- 18 Het Duitse openbaar ministerie is tegen deze uitspraak opgekomen bij het Oberlandesgericht Köln, dat heeft geoordeeld dat de oplossing van het geschil de uitlegging van artikel 54 SUO noodzakelijk maakte en heeft besloten de behandeling van de zaak te schorsen teneinde het Hof de volgende prejudiciële vraag te stellen:

„Vervalt voor de Bondsrepubliek Duitsland krachtens artikel 54 SUO het recht tot strafvervolging, wanneer naar Nederlands recht in Nederland strafvervolging

voor dezelfde feiten reeds is vervallen? Is dit in het bijzonder ook het geval wanneer een beslissing van het openbaar ministerie tot beëindiging van de procedure na voldoening aan de gestelde voorwaarden (de Nederlandse ‚transactie‘), waarvoor volgens het recht van andere overeenkomstsluitende partijen een rechterlijke beslissing vereist is, vervolging voor een Nederlandse rechterlijke instantie uitsluit?”

- 19 Brügge, een te Rheinbach (Duitsland) wonende Duitse onderdaan, wordt door het Belgische openbaar ministerie vervolgd wegens het feit dat hij op 9 oktober 1997 te Oostduinkerke (België) in strijd met de artikelen 392, 398, lid 1, en 399, lid 1, van het Belgische strafwetboek B. Leliaert opzettelijk slagen of verwondingen heeft toegebracht die ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid tot gevolg hadden.
- 20 Voor de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, rechtsprekend in correctionele zaken, waarvoor Brügge is gedaagd, heeft Leliaert zich burgerlijke partij gesteld en vergoeding van morele schade ten bedrage van 20 000 BEF gevorderd, vermeerderd met interesten vanaf 9 oktober 1997.
- 21 In het kader van het onderzoek dat de Staatsanwaltschaft Bonn (openbaar ministerie te Bonn) (Duitsland) tegen Brügge had gelast omtrent de feiten waarvoor Brügge voor de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne was gedaagd, is Brügge bij brief van 22 juli 1998 een minnelijke schikking aangeboden tegen betaling van een bedrag van 1 000 DEM. Aangezien Brügge op 13 augustus 1998 het voorgestelde bedrag heeft betaald, heeft het Duitse openbaar ministerie de strafvervolgning beëindigd.

22 Blijkens het dossier is deze minnelijke schikking gebaseerd op § 153a, juncto § 153, lid 1, tweede volzin, van de Duitse Strafprozessordnung, die bepalen dat het openbaar ministerie onder bepaalde voorwaarden zonder toestemming van de bevoegde rechterlijke instantie strafprocedures kan beëindigen, onder meer nadat de verdachte een bepaalde geldsom heeft betaald ten gunste van een instelling van algemeen belang of de schatkist.

23 Van oordeel dat zij geen uitspraak kon doen zonder de uitlegging van artikel 54 SUO, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne besloten de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof de volgende prejudiciële vraag te stellen:

„Laat de toepassing van artikel 54 [SUO] nog toe aan het Belgische openbaar ministerie om een Duits onderdaan te dagvaarden voor de Belgische strafrechter en deze aldaar te laten veroordelen daar waar deze Duitse onderdaan voor dezelfde feiten door het Duitse openbaar ministerie een minnelijke schikking werd aangeboden, die de Duitse onderdaan betaalde?”

24 Wegens hun verknochtheid heeft het Hof, de advocaat-generaal gehoord, de twee zaken overeenkomstig artikel 43 van het Reglement voor de procesvoering voor het arrest gevoegd.

De prejudiciële vragen

25 Met hun vragen, die tezamen moeten worden onderzocht, wensen de verwijzende rechters in hoofdzaak te vernemen of het in artikel 54 SUO verankerde beginsel ne bis in idem mede toepasselijk is op procedures tot beëindiging van strafvervolgning zoals aan de orde in de hoofdzaken.

- 26 Uit de bewoordingen van artikel 54 SUO blijkt reeds, dat niemand in een lidstaat kan worden vervolgd ter zake van dezelfde feiten als waarvoor hij „bij onherroepelijk vonnis” in een andere lidstaat is berecht.
- 27 Een procedure tot beëindiging van strafvervolging zoals aan de orde in de hoofdzaken is een procedure waarbij het openbaar ministerie op basis van een machtiging door de betrokken nationale rechtsorde besluit, de strafvervolging van een verdachte te beëindigen nadat deze heeft voldaan aan bepaalde voorwaarden, onder meer nadat hij een door het openbaar ministerie vastgestelde geldsom heeft betaald.
- 28 Derhalve moet in de eerste plaats worden vastgesteld, dat in het kader van een dergelijke procedure de strafvervolging wordt beëindigd door een beslissing die afkomstig is van een autoriteit die in de betrokken nationale rechtsorde deelneemt aan de strafrechtsbedeling.
- 29 In de tweede plaats zij vastgesteld dat een dergelijke procedure de aan de verdachte verweten strafbare gedraging bestraft, aangezien de gevolgen ervan zoals die in de toepasselijke nationale wetgeving zijn voorzien slechts intreden wanneer de verdachte zich ertoe verbindt bepaalde door het openbaar ministerie opgelegde verplichtingen na te komen.
- 30 In die omstandigheden moet worden geconcludeerd dat wanneer na een procedure zoals die in de hoofdzaken de strafvervolging definitief is beëindigd, de betrokkene moet worden geacht ter zake van de hem verweten feiten „bij onherroepelijk vonnis [te zijn] berecht” in de zin van artikel 54 SUO. Wanneer de verdachte aan de hem opgelegde verplichtingen heeft voldaan, moet bovendien de in het kader van de procedure tot beëindiging van strafvervolging opgelegde straf worden geacht reeds te zijn „ondergaan” in de zin van voormelde bepaling.

31 De omstandigheid dat in een dergelijke procedure geen rechter tussenkomt en dat de beslissing waartoe de procedure leidt, geen vonnis is, doet aan deze uitlegging niet af. Dergelijke procedure- en vormaspecten kunnen immers geen invloed hebben op de in de punten 28 en 29 van dit arrest beschreven gevolgen van deze procedure, die, nu artikel 54 SUO niet uitdrukkelijk anders bepaalt, toereikend moeten worden geacht voor de toepasselijkheid van het in deze bepaling neergelegde beginsel ne bis in idem.

32 Voor het overige moet worden vastgesteld, dat geen artikel van titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie, die bepalingen inzake politieke en justitiële samenwerking in strafzaken bevat en waarvan de artikelen 34 en 31 als rechtsgrondslagen van de artikelen 54 tot en met 58 SUO zijn aangewezen, noch het Schengen-akkoord of de SUO zelf, de toepassing van artikel 54 SUO afhankelijk stelt van harmonisatie althans het nader tot elkaar brengen van de strafwetgevingen van de lidstaten op het gebied van de procedures tot beëindiging van strafvervolgning.

33 In die omstandigheden impliceert het in artikel 54 SUO verankerde beginsel ne bis in idem noodzakelijkerwijs, ongeacht of het wordt toegepast op procedures tot beëindiging van strafvervolgning met of zonder rechterlijke tussenkomst of op rechterlijke uitspraken, dat de lidstaten wederzijds vertrouwen hebben in hun respectieve strafrechtssystemen en dat elke lidstaat de toepassing van het in de andere lidstaten geldende strafrecht aanvaardt, ook indien zijn eigen strafrecht tot een andere oplossing zou leiden.

34 Op dezelfde gronden kan de toepassing door een lidstaat van het beginsel ne bis in idem, zoals neergelegd in artikel 54 SUO, op procedures tot beëindiging van strafvervolgning die in een andere lidstaat hebben plaatsgevonden zonder tussenkomst van een rechter, niet afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat de rechtsorde van de eerste lidstaat evenmin rechterlijke tussenkomst verlangt.

- 35 Deze uitlegging van artikel 54 SUO is te meer geboden daar zij als enige het doel van deze bepaling laat prevaleren boven procedurele of zuiver formele aspecten, die overigens per lidstaat kunnen verschillen, en een nuttige toepassing van bedoeld beginsel waarborgt.
- 36 Dienaangaande moet er enerzijds op worden gewezen, dat de Europese Unie zich blijkens artikel 2, eerste alinea, vierde streepje, EU met het Verdrag van Amsterdam tot doel heeft gesteld de Unie te handhaven en te ontwikkelen als een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is.
- 37 Bovendien blijkt uit de eerste alinea van de aanhef van het protocol dat de uitvoering in het kader van de Europese Unie van het Schengen-acquis, waartoe artikel 54 SUO behoort, erop gericht is de Europese integratie te bevorderen en met name de Unie in staat te stellen zich sneller te ontwikkelen tot een dergelijke ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid waarvan deze de handhaving en de ontwikkeling tot doel heeft.
- 38 Artikel 54 SUO, dat dient te voorkomen dat een persoon die gebruikmaakt van zijn recht op vrij verkeer, voor dezelfde feiten wordt vervolgd op het grondgebied van meerdere lidstaten, kan slechts nuttig bijdragen tot de volledige verwezenlijking van dat doel indien het tevens toepasselijk is op beslissingen waarbij strafvervolging in een lidstaat definitief wordt beëindigd, ook al komen zij tot stand zonder rechterlijke tussenkomst en worden zij niet genomen in de vorm van een vonnis.
- 39 Anderzijds kunnen in de nationale rechtsordes die voorzien in procedures tot beëindiging van strafvervolging, zoals die welke aan de orde zijn in de

hoofdzaken, die procedures slechts worden aangewend in bepaalde omstandigheden of voor bepaalde limitatief opgesomde of aangewezen strafbare feiten, die in de regel niet tot de ernstigste behoren en waarop sancties zijn gesteld die een bepaalde zwaarte niet te boven gaan.

40 In die omstandigheden zou, indien artikel 54 SUO enkel toepasselijk was op beslissingen tot beëindiging van strafvervolging die zijn genomen door een rechterlijke instantie of in de vorm van een vonnis, het in dit artikel neergelegde beginsel ne bis in idem en daarmee het vrije verkeer dat door deze bepaling moet worden vergemakkelijkt, alleen ten goede komen aan verdachten die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten waarvoor wegens de ernst ervan of de sancties die erop zijn gesteld, geen beroep kan worden gedaan op de vereenvoudigde afwikkeling van bepaalde strafzaken zoals die plaatsvindt in een procedure tot beëindiging van strafvervolging als aan de orde in de hoofdzaken.

41 De Duitse, de Belgische en de Franse regering betogen evenwel dat niet alleen de formulering van artikel 54 SUO, maar ook de economie van deze bepaling, met name haar samenhang met de artikelen 55 en 58 van deze overeenkomst, alsmede de wil van partijen bij deze overeenkomst en een aantal andere internationale teksten met een soortgelijk voorwerp, zich ertegen verzetten dat voormeld artikel 54 aldus wordt uitgelegd dat het toepasselijk is op procedures tot beëindiging van strafvervolging zonder enige rechterlijke tussenkomst. De Belgische regering voegt hieraan toe dat voor de toepassing van deze laatste bepaling een beslissing waarmee een procedure als die aan de orde in de zaak Brügge wordt afgesloten, slechts kan worden gelijkgesteld met een onherroepelijk vonnis nadat eerst de rechten van het slachtoffer naar behoren zijn gevrijwaard.

42 Wat om te beginnen de bewoordingen van artikel 54 SUO betreft is in de punten 26 tot en met 38 van dit arrest reeds gebleken dat, gelet op het doel van deze bepaling, het gebruik van de woorden „onherroepelijk vonnis” zich niet verzet tegen een uitlegging volgens welke zij ook kan worden toegepast op

procedures tot beëindiging van strafvervolgning zoals de in de hoofdzaken aan de orde zijnde procedures, waarin geen rechterlijke tussenkomst plaatsvindt.

- 43 In de tweede plaats verlangen de artikelen 55 en 58 SUO geenszins, dat artikel 54 SUO uitsluitend toepasselijk is op vonnissen of procedures tot beëindiging van strafvervolgning waarin rechterlijke tussenkomst plaatsvindt, doch zijn zij verenigbaar met de uitlegging van deze bepaling zoals die voortvloeit uit de punten 26 tot en met 38 van het onderhavige arrest.
- 44 In de eerste plaats staat artikel 55 SUO de lidstaten immers toe, het beginsel ne bis in idem buiten toepassing te laten voor bepaalde limitatief opgesomde feiten op grond waarvan in het buitenland vonnis is gewezen, zodat dit artikel noodzakelijkerwijs betrekking moet hebben op dezelfde handelingen en procedures als die waarbij een persoon voor bedoelde feiten bij een „onherroepelijk vonnis” kan worden berecht in de zin van artikel 54 SUO. Deze conclusie dringt zich te meer op nu de artikelen 54 en 55 SUO in de meeste taalversies voor de aanduiding van die handelingen en procedures dezelfde term gebruiken.
- 45 In de tweede plaats ontnemt de toepassing van artikel 54 SUO op procedures tot beëindiging van strafvervolgning zoals die aan de orde in de hoofdzaken, artikel 58 SUO niet zijn nuttig effect. Volgens de bewoordingen ervan kunnen de lidstaten op grond van deze bepaling immers nationale bepalingen toepassen die niet alleen verder gaan dan die van artikel 54 SUO, maar verder dan alle bepalingen van deze overeenkomst inzake de toepassing van het beginsel ne bis in idem. Bovendien staat zij de lidstaten niet enkel toe dit beginsel toe te passen op andere rechterlijke beslissingen dan die vallend onder het toepassingsbeleid van voormeld artikel 54, maar verleent zij hun meer in het algemeen, zonder enig verband met de aard van betrokken buitenlandse beslissingen, het recht om nationale bepalingen toe te passen die aan dit beginsel een ruimere draagwijdte geven of aan de toepassing ervan minder restrictieve voorwaarden verbinden.

46 Wat in de derde plaats de wil van de overeenkomstsluitende partijen betreft zoals die blijkt uit sommige nationale parlementaire werkzaamheden rond de bekrachtiging van de SUO of van de Overeenkomst tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschappen inzake de toepassing van het beginsel ne bis in idem, van 25 mei 1987, die in artikel 1 een bepaling bevat die nagenoeg gelijk is aan die van artikel 54 SUO, volstaat de vaststelling dat die werkzaamheden dateren van vóór de opnemng van het Schengen-acquis in het kader van de Europese Unie bij het Verdrag van Amsterdam.

47 Wat in de laatste plaats de opmerking van de Belgische regering betreft volgens welke de toepassing van artikel 54 SUO op minnelijke schikkingen in strafzaken de rechten van het slachtoffer van een strafbaar feit zou kunnen aantasten, moet worden vastgesteld dat het beginsel ne bis in idem zoals neergelegd in deze bepaling, enkel ten gevolge heeft dat wordt vermeden dat een persoon die in een lidstaat definitief is berecht, voor dezelfde feiten in een andere lidstaat opnieuw strafrechtelijk wordt vervolgd. Bedoeld beginsel belet het slachtoffer of iedere andere door het gedrag van de verdachte benadeelde persoon niet, een civiele procedure in te leiden of voort te zetten om vergoeding van de geleden schade te verkrijgen.

48 Gelet op bovenstaande overwegingen moet op de gestelde vragen worden geantwoord dat het in artikel 54 SUO verankerde beginsel ne bis in idem mede toepasselijk is op procedures tot beëindiging van strafvervolgng zoals die aan de orde in de hoofdzaken, waarbij het openbaar ministerie van een lidstaat zonder rechterlijke tussenkomst een einde maakt aan een in die lidstaat ingeleide strafprocedure, nadat de verdachte heeft voldaan aan bepaalde voorwaarden en met name een door het openbaar ministerie vastgestelde geldsom heeft betaald.

Kosten

- ⁴⁹ De kosten door de Duitse, de Belgische, de Franse, de Italiaanse en de Nederlandse regering en de Commissie wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in de hoofdzaken is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instanties over de kosten hebben te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Oberlandesgericht Köln en de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne bij beschikkingen van respectievelijk 30 maart en 4 mei 2001 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Het beginsel ne bis in idem, verankerd in artikel 54 van de Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op

14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, is mede toepasselijk op procedures tot beëindiging van strafvervolging zoals die aan de orde in de hoofdzaken, waarbij het openbaar ministerie van een lidstaat zonder rechterlijke tussenkomst een einde maakt aan een in die lidstaat ingeleide strafprocedure, nadat de verdachte heeft voldaan aan bepaalde voorwaarden en met name een door het openbaar ministerie vastgestelde geldsom heeft betaald.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Timmermans	Gulmann
La Pergola	Jann	Skouris
Macken	Colneric	von Bahr
	Cunha Rodrigues	

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 11 februari 2003.

De griffier

De president

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias